

**КАКВО ДА ОЧАКВАТ
РАЗКОЛНИЦИТЕ
ОТ СЪДА** стр. 3

**ДАЯКОНИТЕ
в древност и днес**

стр. 4

**ОТВЪД СТЕНИТЕ НА СТРАХА
социалните домове във
Византия** стр. 5

РОЖДЕСТВЕНОКО И СИНОДАЛНО ПОСЛАНИЕ

„Ето, Девицата ще зачене и ще роди Сина, и ще Му нарекат името Емануил, Коего ще рече: с нас е Бог.“

(Ис. 7:14; Мат. 1:23)

Възлюбени в Господа чедо на Българската православна църква,

В тизката рождествена среща отново сме удостоени с радостта да посрещнем с живуване изданието Спасителя на света Господ Иисус Христос. За нас, които живеем и се спасяваме в Неговата Църква, това неспорително по роци си събитие с преди всичко повод за неистощна радост, за отдаване на благодарност и поклон пред Великия Бог, Който не остави неизпълнена нито една Своа дума и от рота Давидов „по обещание въздигна Ирануил Спасителю Иисусу“ (Дени. 13:23). В същото време Христовото Рождество е и изява на най-испосужимата тайна: тайната на Боговъплъщението. „Велика е – пише св. ап. Павел – тайната на благоволеното: Бог се яви в плът“ (1 Тим. 3:16).

Бог, Творецът на света, на всички видели и невидели. Този, Който стори над всички и над всичко, пренебрежовно изпълнотата на човешката природа и влезе във времето, за да въздигне обратно при Себе Си нас, които грешат на съмнение и гордостта беше отпаднал от Него. „Защото Бог тогава обикна света, че отпадне Своа Единороден Син, та всякоя, който върва в Него, да не погине, а да има живот вечен“, свидетелства със апостол и евангелист Йоан Богослов (Йоан. 3:16). „Син Божии затова стана Син Човешки, за да стани синовете човешки синове Божии“, казва св. Атанасий Велики. Защото спасението е неизмисливо по изява синовието с Него, Който е „плът и истина и животът“ (Йоан. 14:6). „Това, което се съединява с Бога – пише св. Григорий Богослов, – то се и спасява“. В тази прерауда, явена на всички, тайна на Божиеото домогнорствено с и залог за нашето спасение (ба. Теофилол Охридски).

За нас, възлюбени в Господа, земният живот на Богочовека е самоинтересен факт от историята, тъй бил той и най-уникналит сам по себе си. Откакто Христос се роди, живя сред нас, умря и възкръсна, стана, като „Неговата смърт се кръстоса“ (1 Кор. 6:3), сме пригивани да взимаме пример от Него. От нас се очаква преди всичко да полагаме усилия да се уповабаваме докрай на Неговото смирение и

„Рождество Христово“
Икона от Новгород, 1475 г.

на Неговото послушание, което беше послушание „дори до смърт, и то смърт кръстна“ (Фил. 2:8). А някак към това е благоволенит път на любовта, който видяме и виждаме озелоготвена до съвършенство в живота на Иисуса Христа и на Неговите следници – тези съвършени Негови подражатели.

Неслучайно, разсъждавайки за Боговъплъщението, св. Григорий Богослов нарича това Божии акт „второ творение“. Във човешката си, Бог като че ли отново сътвори човека: от ветхия Адам на Ветзия Завет Той сътвори новия Адам на Новия Завет, като постави по този начин началото на „благоприятната Господина година“ (Лука. 4:19). Историята на Адамовото грехопадение с историята на всеки един от нас. Защото всички ние, когато се отдаваме от Бога, полагаме – такива грех на нашите прародители и всички

Братя и сестри,

Днес е Рождество Христово, днес отново можем да преживеем тази неизказана радост, която била очаквана от старотоазните праведници и които първи били удостоени да изпитат видещестите настатри: „днес ние се роим... Спасителю Който е Христос Господ“ (Лука. 2:11). Нека се стремим да сме достойни за срещане с Него, да бъдем и да се възползваме от даруваното ни в Неговата Църква спасение и освобождение от веригите на греха; нека всеки ден постовниваме за придобиване на „плод за всички живот“ (Йоан. 4:36), защото, както казва и св. ап. Павел: „вашият плод е светост, а краят – живот вечен“ (Рим. 6:22).

Като съраждаме с всички нас, верни чедо на светата ни Църква, в пределите на Родната и извън нея, срещата с Младенеца Христос, отразяваем отечески молитвослов за здраве, за духовна бодрост и запазване „единството на духа чрез връзките на мира“ (Еф. 4:3). „Слава във висините Божу, и на земита мир, между човеште благоволенит!“ (Лука. 2:14).

Благодатта и мирът на родилия се във Витлеом Спасителю Иисус Христос да бъдат с всички нас! Амин.

Преседател на Св. Синод

† МАКСИМ

Патриарх Български и Митрополит Софийски

Членове на Св. Синод:

† Врачански митрополит КАЛИНИК

† Сливенски митрополит

ЙОАННИКИЙ

† Пловдивски митрополит

АРСЕНИЙ

† Видински митрополит ДОМЕТИАН

† Варненски и Великопреславски митрополит

КИРИЛ

† На САЩ, Канада и Австралия митрополит

ЙОСИФ

† Западни и Средноамерикански митрополит

СИМОН

† Белградски митрополит

ГРИГОРИЙ

† Русески митрополит НЕОФИТ

† Неврокопски митрополит

НАТАНАИЛ

† Плевенски митрополит ИГНАТИЙ

† Старозагорски митрополит

ГАЛАКТИОН

† Ловчански митрополит ГАВРИЛ

† Доростолски митрополит

ИЛАРИОН

ХРОНИКА

България

В чест на Мирликийския чудотворец

Шест дни декември – деня, в който Църквата празнува паметта на св. Николай Мирликийски – Бургас отбелязва като празник на града. По предложение на кмета Йоза Костадинов Наврузов е обявен за неубежен ден в града. В своето издръжано слово към съгражданините си кметът Костадинов отбелязва: „На Наврузов, деня на нашата история е обявен, не св. Николай Чудотворец все така ще бил над нас, ще пати всички, на които е патрон, ще напаста мечтите ни.“

Свои празник бургаслии отбелязват с развличаващи културни прояви, които започнаха на 30 ноември и продължава-

Варна, морската столица на България, също отбелязва тържествено деня на счутане за покровител на морците и рибарите св. Николай Мирликийски Чудотворец. В навечерието на празника от 16,30 ч. в катедралния храм „Св. Успение Богородично“ беше отслужен молебен от Негово Високопреосвященство Варненския и Великопреловският митрополит Кирил. Също молебена частичка от молебен на св. Николай Мирликийски бе прочетена с литийно шествие от духовници и мирни до Църквата, носеща името на великия Чудотворец. На следващия ден в храма, който чества всеки небесни си покровители и 140-годишнина от построяването си, митрополит Кирил отслужи света Литургия.

Празникът завърши с литийно шес-

10 дни. Началото бе поставено с изложба на над 70 икони от Странджанския край от 17-19 век.

На самия 6 декември Негово Високопреосвященство Сливненският митрополит Йоанкиев отслужи празничната св. Литургия в катедралния храм „Св. Кирил и Методи“ в града. След това литийно шествие се отправил към моста на Морската градина, откъдето зорито бяха издърпени венци и църи в намет на загиналите морци и рибари.

Празникът на града тази година бе почетен и от президента Георги Първанов.

тивне до входа на Морската градина, където беше отслужен молебен за здравео на морските морци.

В празникното въеха участие вземат и Варна Кирил Йорданов, командирен състав на Военноморските сили и други видни гости, както и оркестърът на Военноморските сили.

е с храмовото духовенство. В деня, в който се чества от най-почитаните светци сред православните народи – св. Николай Мирликийски Чудотворец, митрополит Иосиф има и личен празник. Той е роден на 6 декември 1942 г. в с. Славянци, Пазарджик. 7 декември също е паметен за Негово Високопреосвященство. През 1980 г. на този ден в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ е хиротонисан в епископски сан с титлата „Видински“.

Представяне на РПЦ у нас
о. А. Каралин поддържа еп. Николай
муня на св. Николай по случай имени-
нините му. ИВ

В София на 6 декември митрополитът на БПЦ за САЩ, Канада и Австралия Иосиф отслужи света Литургия в катедралния храм „Св. Литургия в патриаршеския катедрален старовинен храм-памятник „Св. Александър Невски“ в съслуже-

В софийския храм „Св. Николай Мирликийски“, по-известен като „Руска църква“, архиепископа св. Литургия бе отслужена от Негово Преосвященство Знепольски еп. Николай, викарий на Софийския митрополит. Върху ке Софийска православна църква използва стария стил, а покровител е св. Николай според използването на св. църковен календар и храмовият празник се отбелязва на 6 декември.

Много столицата свещенослужители, монаси, монахини и мирни от България и български произход дойдох в този ден, за да почетат великия светец на 1704 г. да поднесат своите поздрав-

Водосвет на нов граничен пункт

На 9 декември с водосвет беше открит граничен пункт „Издиген-Ексково“ на пътя от гр. Гоце Делчев за гр. Дряново в Гърция. Водосветът беше отслужен от български и гръцки духовници начело с Неврокопския митрополит Наталиян и митрополита на Зъна и Нови Невроци, Гърция, Йереван.

На откриването участваха президентите на двете страни – Г. Първанов и К. Папуляк, зам.-председател на Народното събрание Л. Корнево, българският министър на регионалното развитие и благоустройството А. Гагаузов и гръцкият министър на Македония и Тракия, началникът на българските митинги А. Асенов, заместник-министър от

ХРОНИКА

От азия

Интронизацията на Йерусалимския патриарх

На 22 ноември се състоя интронизацията на Йерусалимския патриарх Теофил III. Тържествената церемония бе в храма „Възкресение Христово“ в Йерусалим. Интронизацията започна с обичаен на патриарха смелат на Кафляма на помозанито и продължи с поклонение на Светия риб. След това в съборната църква „Възкресение Христово“ архиепископът възлеа патри-

арх Теофил III на престола с възгласите „Достое!“.

След великото шествие и многогласие беше прочети г. нар. „Беларит“ – документ от Йорданския крал Абдула бен Хусейн, удостоверяващ избрането на новия патриарх. След това бяха прочетени приветствените послания на главатя на шестистранската администрация Махмуд Аббас и на правителството на Йеру-

салим. По пътя към Патриаршията поклонниците обикоиха новия патриарх с шествие.

В първото си обръщение в качеството си на патриарх Теофил III благодари на Бога, че „е избран Йерусалимския патриарх от големия крал, разтърсващ цялото тяло на Църквата“.

Почве за събиране на стр. 8

Биографична справка

Светското име на Йерусалимския патриарх Теофил III е Ияно Йиноулов. Роден е през 1952 г. в Гърция.

На 28 юни 1970 г. е постриган за монах с името Теофил от Йерусалимския патриарх Венедикт. На 1 юни 1970 г. ворапански арменски командир на рькозката за дякон. През 1975 г. дякон Теофил е ръкоположен в сая преепитер от Йерусалимски арменски Дяконат. През същата година е избран на Светия синод на Йерусалимската патриаршия и в парата за обучение в Богословския факултет на Атинския университет.

През 1978 г. е удосто-

като патриарша. През 1988 г. е назначен за преепитер на Йерусалимската патриаршия в Централния комитет на Светиото синод на Църквата. През периода 1991-1996 г. е игумен на манастира Дсв. Георги Победоносец в Кана Галацалия.

От 2001 до 2003 г. е главова подворнието на Йерусалимската патриаршия в Славянци. От 2004 г. е член на Св. Синод на Йерусалимската патриаршия. На 14 февруари 2005 г. е ръкоположен за епископ и избран за Гаворски арменски.

На 22 август 2005 г. е избран за Йерусалимски патриарх.

ПРЕМИЕР НА КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ АРХИЕРИ

„Светилници на православието“.

На 8 декември в Руският културно-информационен център в София при изключителен интерес прочете представително на книгата на Видинския митрополит Дометиан „Светилници на православието“. Събитията започна митрополитите Вранански Калиник, еп. ДМЦ, Келменски Анастас, преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“, представя книгата на докторския митрополит Иларион „Светлоозарени слова“.

Рестърът на Софийската духовна семинария архим. Спирюк който воден за събитие и песнопенията, изпълнени от

семинарския хор, поствеликото възлеа гостите в атмосферата на православно подвикване, на което е посветена докторската дисертация на архим. Дометиан. Ръсене-

кният митрополит Неофит подкрепта научния принос на книгата, а митрополит Иосиф разкри значението на този труд в контекста на развитието и изградването на сийн архирей в БПЦ. Така официално се обявява за представително на книгата прерасна в среща с атмосферата на православно служение на Църквата.

В преепителната зала присъстваха и министърът на православието проф. Георги Петков, депутати и представители на държавните институции и академичната общност.

„Светлоозарени слова“

На 8 декември в зала „Надежда“ на Столичната библиотека проф. Климент Иванов, преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“, представя книгата на докторския митрополит Иларион „Светлоозарени слова“.

Творческата дейност на архирей на БПЦ е богата. Още като Транвископски епископ той се утвърди и

стана известен като автор на книги с духовни напътствия и религиозни послания. Представя книгата и присъстваха миряни от стоголението синони, както и митрополитите свещеници.

Книгата, чието съставление е Мария Антонова, съдържа статии, беседи, пътеписи, научни и словеса, писани от автора в продължение на 50 години.

ХРОНИКА България

Храмов празник на Шипченския манастир

На 23 ноември – деня на благовещи св. Александър Невски – беше обсъден и открит храмов празник на Шипченския манастир „Св. Рождество Христово“. Юбилейният престол на величествената храм-паметник носи името на свещен.

По покана на старшия архиерей Негово Високоросенство Старозагорският митрополит Галактион в празника взе участие Негово Високоросенство Неврокопският митрополит Наталиян.

Димната архиерей отслужиха св. Литургия в съвместно участие с 18 духовници: архимандрит Сергий, игумен на св. обител и ректор на Православна духовна семинария „Св. Кирил и Методиј“, старши спархиjsки святик стар. ик. Емилiaan Димов, архимандрит Грeсeвифил от Харманлиска духовна обикова, стар. ик. Петко Метев, архиерейски намeстник на Каланчипка духовна обикова, свещеник и монах от престоиния град Стара Загора, Каланчипка, Новоазгорска и Харманлиска духовна обикова.

По време на богослужението беше извършено монашеско постръжение. Малка сима пречепа пострашени на манастира Борислав Анагоров с името Боян и Якоб Деянов с името Януарий. Новоопестените монахи Януарий е студент в Богословския факултет при Шуменския университет „Св. Константин Преславски“, а досега диригент на хора и певец при храм „Св. Богородица“ – Нова Загора. Новоопестените братя бяха водени под мнгити от висшкоропозитивния архимандрит Сергий, игумен-престоятел на Шипченската св. обител.

Слово за празника

Привиз за набране на средства

Учр. „Св. Св. Николай Чудотворец“ набрa средства за допърна на вътрешния основен ремонт на стария 80-годишнията на служебно-офисен мн.

За контакти: отец Никола Коков

прогнeс Негово Високоросенство Старозагорският митрополит Галактион. Отправиха тoзи административна инспекция на манастира.

пътствени слова към манастира. В заключение той подчерта, че най-важната добродетел в иносвещия подвиг е послушание.

Високоросенствeт на Неврокопският митрополит Наталиян изтъкна в своето слово, че св. Александър Невски е бил небесно покровител и застъпник на освобождателна на българския народ от османско робство император Александър Николаевич. Той победил на кирнария на Старозагорска спираш все така да послужи иносвещият в усърдно да помага, издържа и възпитава достойни кадри на Българската православна църква.

Раждeствeт фактът, че братството на манастира е Шипченския манастир „Св. Рождество Христово“ се състои с двама нови монашественици: брат Боян и Якоб Деянов. След изключителния усилния на Старозагорска митрополит Галактион, при съдействието на Руския патрарх Алексий II и Св. Синод на 27.12.2004 г. се извърши справедливо връщане на храм-паметника за обгрижаване и стопанисване от Старозагорска спираш в изпълнение на неговото духовно предназначение. Манастирското братство набрa пeт лeтн дeци.

Прот. Павел ЦЕРНОВ

След приемането на новия Закон за вероизповедания в България най-много от православниците беше атакуван постановенят конституционен статут на Православната църква (БПЦ) приобща правен статус.

През последните няколко години в общественото и международното пространство се разпространиха становищата на определени православни организации по този въпрос. Според тях разпоредбите на чл. 13, ал. 2 от Конституцията и чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за вероизповедания (ЗВ) поставят Православната църква в привилегировано положение спрямо всички останали вероизповедания в страната, което противоречи на ратифицираните международни документи и показва, че държавата не е в състояние да съдейства за поддържането на търпимост и уравнение между върховете от различните вероизповедания (нарушава чл. 37 от Конституцията и чл. 4 от ЗВ). Тези критики са основани на събитията от месец юни 2004 г., когато БПЦ възстанови собствеността си върху всички храмове в страната.

В докладите на православниците по този повод правят текстове, отнасящи се до правния статус на БПЦ, се обхващат за дискриминационни и несъответстващи на Международния пакт за граждански и политически права (МПГП) и Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧОС).

В него един от тези доклади обаче не се обхващат вниманието на факта, че колкото търпимостта и уравнението на вероизповедания на православните християни в България, толкова разпоредбите на чл. 13, ал. 2 от Конституцията и чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за вероизповедания за всеки, който извява претенция за принадлежност към Православната църква.

Въпреки това, обаче, отнасящо се до правото на БПЦ самостоятелно да администрира и управлява вътрешно организационния си състав, обхващано и употребено относно-дискриминационни си правила.

Тук е важно да се отбележи, че във връзка с критиките на чл. 13, ал. 2 от Конституцията и чл. 10, ал. 1 и 2 от Закона за вероизповеданията православниците поведнажка въпроса за текста на ал. 2 (вжр. 2 и 3). Този спорен текст, дотук е, че това не е установено в делата на ЦРП. Истината е, че това текстенови беше провиорено не от законниците си на БПЦ, а заради поповените, в което изпадна разколничката група на Крушичкия епископ Инокентий (гипутирва за като София) и неговите привърженици. По този повод при анализирания на този въпрос в контекста на събитията от месец юни 2004 г. в анализите им умиленио бяха пропуснати фактите от периода 1992-1994 г., които поведнаж и забвено поведно международни организации и институции.

Във връзка с това заключение им писане информация за решението на Всемирния синод (1998 г.), който според принципите на църковното устройство и управление е св. владичи и задължителни за всички Поместни православни църкви.

Въпреки решението са част от вътрешните правила, с които предявяват претенциите, че са православни християни, са длъжни да се съобразяват при колективното управяване на правото си на вероизповедание.

За радост обаче, позитивен момент в съществуването на правния организационен фактът, че има и такива, които изследванията и анализите си отделят внимание на тези въпроси и се стремят да ги изяснят в контекста на тяхното историческо развитие и актуалното им значение.

Въпреки това, в Националния институт по православно образование и провадване на православно образование, посещаване съществително на българските нормативни актове и практикуване по прилагане им с гаранциите на чл. 9 и 11 от ЕКПЧОС. На срещата присъстваха представители от заинтересуваните държавни институции и бяха обсъдени праведни правни аспекти на фактите. Български адвокат за права на човека и на експерти от Холандския институт по правата на човека (SIM).

Проектът, по който работят двете организации, се осъществява с финансовата подкрепа на холандското министерство за външни работи. В рамките на проекта съществително по правата на човека извършват проглед и отнасящо на българското законодателство и практика за съответното му с европелските стандарти за правата на човека. Тезите преговори и становища ще бъдат представени на българските законодателна, съдебна и изпълнителна власти.

В настоящите предварителни експертни становища наред с анализирания на нормативните текстове за управяване правото на религия, внимание се обръща и на текстове, отнасящи се до БПЦ.

На първо място и двата доклада отделят внимание на постановенят конституционен статус на православната църква като традиционна религия на българския народ. Холандските експерти споделят мнението, че „това официално провъзгласяване, закрепено в основния закон на държавата, не противоречи на изискванията на Европейската конвенция“. Българските им колеги ги допълват с факта, че конституционализирането на понятието традиционна религия е в най-висока степен деликатно и тогавашно в сравнение с подобно понятие в други конституции на държави в Европа, които на Европейския съюз, които легитимират делото на мнозинството с понятият като държавна, официална или религиозна религия“.

Наред с това се напомня, че Европейският съд в решението си по няколко случая е съгласен, че подобно разпоредба сама по себе си не противоречи на Конвенцията.

По отношению на чл. 10, ал. 1, екр. 2 и 3 от ЗВ холандските експерти изказват мнението, че е съществително да каже

ДА ОБАВАТ

Европейската конвенция за правата на човека и Българската православна църква

РАДИКАЛНИТЕ РАЗЛИЧИЯ

статус на православната църква като традиционна религия на българския народ. Холандските експерти споделят мнението, че „това официално провъзгласяване, закрепено в основния закон на държавата, не противоречи на изискванията на Европейската конвенция“. Българските им колеги ги допълват с факта, че конституционализирането на понятието традиционна религия е в най-висока степен деликатно и тогавашно в сравнение с подобно понятие в други конституции на държави в Европа, които на Европейския съюз, които легитимират делото на мнозинството с понятият като държавна, официална или религиозна религия“.

Наред с това се напомня, че Европейският съд в решението си по няколко случая е съгласен, че подобно разпоредба сама по себе си не противоречи на Конвенцията.

По отношению на чл. 10, ал. 1, екр. 2 и 3 от ЗВ холандските експерти изказват мнението, че е съществително да каже статус на православната църква като традиционна религия на българския народ. Холандските експерти споделят мнението, че „това официално провъзгласяване, закрепено в основния закон на държавата, не противоречи на изискванията на Европейската конвенция“. Българските им колеги ги допълват с факта, че конституционализирането на понятието традиционна религия е в най-висока степен деликатно и тогавашно в сравнение с подобно понятие в други конституции на държави в Европа, които на Европейския съюз, които легитимират делото на мнозинството с понятият като държавна, официална или религиозна религия“.

Относно текстовете от закона, които са критикувани, че не предоставят правото на равностойничката форум на религиозните организации на равностойничката наименование „Българска православна църква“, експертите правят изяснените разяснения в структурата на БПЦ на няколко пъти в своите становища наред с забравянето от много други православни факт, че Т. нар. „алтернативен синод“ е назначен от изпълнителния епископ на църквата.

Предпа за събитията около развличането в структурата на БПЦ на няколко пъти в своите становища наред с забравянето от много други православни факт, че Т. нар. „алтернативен синод“ е назначен от изпълнителния епископ на църквата.

Друг въпрос е, за който само се започва и в двата доклада, е свързаното на Европейския съд от групата на Крушичкия епископ Инокентий за нарушаване на правото им на вероизповедание. По повод на него експертите изказват разясненията на разликата между двете становища. Наред с това се напомня, че това решение на Съда, чието юридическа се простира върху държавите членки на Съвета на Европа и решенията на Всемирния православен събор, които са задължителни за всички Поместни православни църкви. Изразената от експертите възможност се отнася за съществуващото обаче в някои поместни православни богословия. Това е прилика за липсата на богословска интерпретация по този проблем.

Според някои анализатори групата на Крушичкия епископ Инокентий със спечели делото срещу Българския и Стара Загора епископски синоди в Стара Загора през 1992-1993 г., заедно с практиката на Европейския съд вече има постановени решения по случаи, идентични с тези в България – делото Ханс и Чауи срещу Бразилия и Бесарабия арменоскопски и други среди Молдова.

Във връзка с това трябва обаче да се забравят основни факти, по които се различават тези три случая.

Във връзка с това трябва обаче да се забравят основни факти, по които се различават тези три случая.

Във връзка с това трябва обаче да се забравят основни факти, по които се различават тези три случая.

Във връзка с това трябва обаче да се забравят основни факти, по които се различават тези три случая.

Жасмина ДОНКОВА

Сегашните дякони на древната църква

Споменики от
ИКСХ
„Св. Александър
Новски“

социалното служение в Църквата

От самото начало на своето създаване Църквата проявява дякоността като социално служение и неделяем част от Литургията, като обществено и административно служение на народа и Бога според новозаветното свидетелство и живота на ранното християнство. По този начин дякоността се осъществява чрез св. Епископата и свидетелства за живота и делото на Богочовек Иисус Христос на земята. Литургическото служение на дяконите е. Истиня Антиохийска граматика със спасителното дело на Исус Христос. Който дойде да да Му слуга, а да послужи (ср. Мат. 20-28). Тя са правена да да служат и осъществяват Господният думи: „Дух Господен вярно Мене; затова Мене помаза да благовестя на бедните, прата Ме да помаза очии, които виех сираци сиротини, да проповядвам на пленените освобождение, на слепите, да пука на свобода измълчанието“ (Исая. 42:18).

Старият Завет предлага многобройни примери за служение на ближния като богородице, болните и страдащите. За това св. Илията Богослови пише: „Дяконите са служители на тайните Иисус Христос... те не са служители при ядене и пиене, но служители на Църквата Божия.“

отговорност на дяконите. Задачата на църковната дяконост е да бъде свидетел за Божието милосърдие към човека и да го осъществява в света. Богослужението в древната Църква е пряко свързано с дякоността и социално служение на ближния, извършвано от дяконите и дяконостите. За дяконите се говори главно в текстовите на книга Дения на свещените апостоли и в пасторската послания на св. ап. Павел. В Сономното Писание първото диконско съобрение за обявяване в широк смисъл на всякаква вид служение (вж. Мат. 8:15; Марк. 1:31) и в частност – служение на Словото Божие (на Евангелието).

Дяконите са били помощници на свещенослужителите в св. Литургия и в тайната и обрядите на Църквата. Изпълнявали са работите и катехизаторска дейност при подготовката на оглашените да пристъпят към тайнството Кръщение и са обгръщали бедните, болните и страдащите. За това св. Илията Богослови пише: „Дяконите са служители на тайните Иисус Христос... те не са служители при ядене и пиене, но служители на Църквата Божия.“

Установяването на дякоността като самостоятелна степен станало по повод нарастване броя на първата християнска община и необходимостта от „прилагане“ на нуклеусите, т.е. се при „разширяне вселенщините дякони“ (Ден. 6:1). Служението на дяконите било свързано с общите трапези, вечерните на любов и грижа за бедните. Илията тези основни задължения св. архаидикон Стефан проповядвал словото Божие, „изпълнен с вяра и сила“ (Ден. 6:8). Св. дякон Филип проповядвал и извършвал кръщение (Ден. 8:36-37).

През периода III-IV век към задълженията на дяконите били прибавени нови. Според „Антонийски постановления“ (380 г.) дяконост трябва да бъде „око, узо и уста“ на епископа, като сам можел да разрешава само по-малочислените въпроси. Визвал участие в процеса на оглашение, водел оглашените до банята за кръщение, помагал при обличането и обличането им, помазал телата им с слез (жестите били помазани от дякониците), пързал слеза с миро, нитривал местата, по-

Свидетелство за Божията Любов

мазани с миро и др. Освен св. социално служение било наречено „дякониците осъществявали връзките на един епископ с други епископи. Срещали се общини без присутитори, но нито след без дякони.“

През първите християнски векове богослужението било и извършвано винаги в съставно с голям брой дякони. Дякониците следили за реда в храма, подавали присъстващите към съответните действия, вържали чашата с причастието и участвали в причастието на християните. Такива задължения било да се гмурят за богослужението те съди и ожеди. По-малкото, в което някога били събраны, било наречено „дякониците“ (Ден. 21:9).

Правено 23-ия нон на Августинския събор (363 г.) определено дякониците да поведат съседите, до които нямали право да се докосват нито дякониците. В създорианщиното дякониците съзбали доносните от християнски дарове, записвали имената им и из-

бирали най-подходящите от даровете за свещарствата. Дякониците чели Евангелието по време на литургия, помагали на епископа при обличането и събличането му и др. Осемнадесетото правило на Първия вселенски събор (325 г.) забранило на епископа да дават причастие на дякониците на превизитори.

В 57 глава на втора катихиза на „Апостолския постановения“ между изростените задължения на дякона било и задължението да следи жезела в храма, да не говори, а да съдят и пазят мълчание“. Негово задължението било още да „наблюдава народа, да не може никой да шепне, да допреме, да се смее или подсмея...“

Централните части на храмовете през византийската епоха имали голям брой входове. По време на литургията на всеки от тези входове един или двама дякони, наречени привързници. Те следили за напускането на оглашените. Не им било разрешено да се отдалечават от вратите по никакъв повод.

Т. нар. „дяконици“ били дяконици, които прираждали свещенослужителите, който слеза като оглашените напуснали храма,

минавал сред християните от тях дарове – вино, хлеб, тамяна, ябълки, плодове и др. На Иток броят на дякониците бил голям.

Дякониците има първоначално степен в богослужението йерархия. Може да вземе участие в и извършването на всички тайнства, но самостоятелно може да извърши единствено кръщение при извършване обстоятелствата. По време на богослужението дякониците определя помешаното на християните в храма в изростените – „Да се помолим...“, „За молитва стигнете...“, „На какво се обръщате...“, „Да кажем всички...“ и др.

Съгласно установената сегга практика в източната патристична дякониците имали право да дават причастие на християните. В миналото се стигнало до злоупотреби с това право, което се отразило в 18 правило на Първия вселенски събор (325 г.): „В някои места и гравале дяконици присъствали на вратите свещарствата, въпреки че нито чрез правили, нито чрез общи е предсдено, и че някои дяконици прези епископи приемат свещарствата. Всичко това

Дяконост служение в Съвременното положение

Българската православна църква днес е само стъпка към ръкоположеност за свещеник. Според Устава на БИЦ чл. 157: „Дяконите, съгласно църковните правила са помощници на архиерея и сещеници в тяхната служба и имат всички обществено-канрически права и задължения.“

Днес дяконост е архиерейски служител и изпълнява административни функции.

Означава ли това, че днешното значение на дяконостното служение е загубило своя смисъл?

Като пример за посещаване за чужд живот на дяконостното служение може да послужи патристичният протоконал Стефан Марков, който до преди няколко години се грижеше за реда и благосъстояние на архиерейските служби в Пловдив.

Възможности и критерии за ръкоположение на дяконици

Възможности и критерии за ръкоположение на дяконици в Църквата. Освен с богослужението са функции дяконостите днес не са ангажирани със социалната дейност на Църквата. Тези, които считат дяконостите от служение за неотменно свързано с прощения и катехизаторска работа – да се въдрогне обгръщане на бедните, болните и безщастните, извършват това според собствени те си сили като личен дълг.

Не е ли това едно от предизвикателствата към съвременния облик на Българската православна църква – да се въдрогне древната дяконост, която богослужението ни на спенсеноулюбивите и тази степи се допълва и с тяхното социално служение?

Мария ИВАНОВА

Изисквания за ръкоположение на дякони

1. Да е член на Българската православна църква;
2. Да е български поданик;
3. Да е навършил 23 години;
4. Да е завършил богословско училище;
5. Да притежава свидетелство от енорийския свещеник на родното си място, както и от архиерея, където е живял, че е благочестив, с добро поведение, че се дива на обща почин и се отличава с прости яниси за православната вяра;
6. Да носи свидетелство от духовника си, че като се е изповядвал, няма по свещените правила никакви препятствия да бъде ръкоположен;
7. Да не е осъден от духовни и граждански съдилища;
8. Да притежава медицинско свидетелство, че е здрав и не страда от душевна и телесна болест и че няма важен телесен недостатък;
9. Да притежава и всички други документи по чл. 5 и 6 от Дяконост за възражение служение;
10. Да предостави писмено извещение от съпругата си, че тя е съгласна да бъде той ръкоположен, и че ще го следва там, където дължността му като свещенослужител го задължава да живее;

11. Да поднесе обещание, че като кандидат няма да използва точно православната вяра, че се подчинява на повеленията на църковните правила и на разпоредбите на своето духовно начальство и по този път съблюдата установения от Църквата богослужител ред.

Чл. 82 от Устава на БИЦ

триба да престане...“

До Освобождението дякониците имали право да дават причастие и в днешна ера на Българската църква, който бил част от това на Константинипол-

кско патриаршия. По-късно под влияние на руската патристична дякониците били лишени от това право.

Ил. „Литургия“, архим. АЛЕКСИЙ

Несотдавна от Псковска-Печорския манастир ми позвъни духовен наставник архимандрит Иоан Крестянин и ми каза: „Ето, аз скоро ще умра. Затова се поздравявай, защото в нашия дом, където съм живял и искал да каже за мен. После такава неща ще вземете да разкажете, че да стане като с отец Николай, за когото са казали дето не пишала, че като е възкреснал приживе...“

А това аз съм си видял какво е пишал отец Николай и се бях спомнил.“
Изпълнявай послушания към моя духовник, пристъпвай към тези качества с искреност, без багнатошката съм те делил зърното от плавата, ще подкаже нещо пропуснато и ще поправи допуснатите грешки. Имам да ти пиша много за това какво означава за мен отец Иоан. Целият ми монашки живот е неразривно свързан с него. Той е бил и си остава за мен идеал за православен християнин, монах, любящ и вълкочасен свещеник и наставник.

монашкия вид имаха другите обитатели на манастира. Но не минаваха от него. Защото да разберем, че „старче“ е точно това, което се нарича „духовно старче“ – рядко и драгоценно явление в Църквата.

Добрето и послушанието са великото явление в обичайното живот християнина и неговия духовен отец

Не към всеки духовник обаче може да има пълно послушание. Това само по себе си е един много деликатен въпрос. Не е случва се често, че духовни и житейска традиция да бъдат предизвикани от неразумни свещеници, смътания се за старци, които са дални от нещастните си духовни чедя. Отец Иоан никога не изпитаваше нищо със себе си, и не настояваше за изпълняване светвите му. Опитът и времето доведоха човека към свободния и вълкочасен послушания към него.

Дори при твърдата убежденост в правността и необходимостта за съдействие на духовни чедя не се стравеше да накара онези, за които се отнася, да ги приемат чрез усещане, дори чрез умопостигаемостта на неговите настоявания на своето, отец Иоан, въздълящият, казваше: „Е, добро... Постелете както знаете!“
И не настояваше за нищо, когато той, който не послуша мърките духовни съвети на отец Иоан, който не каза да се разидвай за това и скоро някога отново при него с твърдото намерение да изпълни всичко, което му каже. Като че ли неговата неизменяема любов и съчувствие преляше такива хора, не желязените тояго време, нито сили за това време. Тогава аз мога да поправам грешките си...

Взвръщането на Стретелския манастир в Москва също е неразривно свързано с архимандрит Иоан Крестянин

През 1993 г. дойдох при отец Иоан с два куп проблеми. След дългия разговор се отпуснахме на вечеря с акъст на св. архиепископ Михаил. Аз нех казах, а отец Иоан се замисли в отъра. Когато започна да се смее, аз излязох от манастира, да кажа, че аз съм католик. Това той прави за изправление и спасение на душата на своя събеседник, било архирей или обикновен послушник. Този търпение и духовна правнотност са били заложени в отец Иоан още от ранно детство, когато с има възможност

да общува с велики подвижници и новомъченици.
През годините на общуване с отец Иоан забелязвам, че той се придържа към известни принципи при духовното ръководство, което обаче не прилагае машинално.
За мен бяха интересни съветите, които давахте относно брака. Отец Иоан не благославяше встъпването в брак, ако младоженците нямаха предварително познание от три години. При дешаната нетърпеливост на младеце това три срока изглеждаше за тях твърде бързо. Моето сълучае показа колко правнича е била неохотността на багнатошката за спазването му. Не си дад път, когато свещениците от жалост съмързават наша дладения от отец Иоан, нещата завърши-

ли едва починало, още в църковния живот на отец Иоан му даваше сметка и за прелюбията, която чуждо хора активно, дори ароносно можеха да донесат в семейството.
Относно монашеското пострижение отец Иоан се ославяше винаги на проверката на времето. Придаване толкова значение, аз винами да се вълочах и на родителското благословение. А лично чаках благословението на отец Иоан близо десет години, докато не получих и на родителското благословение. При излото това време батюшката отговаряше на нетърпението ми с едни и същи думи: „Трябва да се получи и майчиното благословение!“ И добавяше, че Господ няма да върши нито твърдението и послушание.

Отец Иоан вероятно благословил, да обиди и погуби, да отмъсти към архиреите и църковното съществуване. Той наистина беше човек на Църквата. Съзнаването за това, че истината пребивава само в Църквата, бе дълбоко залегнало в него и предадено на духовните му чедя. Отец Иоан не търпеше развали и бутонте и винаги безстрашно въз-

Отец Иоан се гориво благословил, да обиди и погуби, да отмъсти към архиреите

тваша презгия тях, въпреки че често това му носеше кселеви и неясноти. Но той искаше търпението, само и само неговите духовни чедя да вървят по църковния, по царския път.
Много са изпитанията, които претърпя наната Църква през последните десет години. От една страна – обновениятските тежкоции, от друга – болезените есхатологически настроения. И в този, и в други случаи отец Иоан

разграничаваше добоата към заблудилите се в духовния живот неправнито и враждебните козиви

както си даваше сметка и за прелюбията, която чуждо хора активно, дори ароносно можеха да донесат в семейството.
Относно монашеското пострижение отец Иоан се ославяше винаги на проверката на времето. Придаване толкова значение, аз винами да се вълочах и на родителското благословение. А лично чаках благословението на отец Иоан близо десет години, докато не получих и на родителското благословение. При излото това време батюшката отговаряше на нетърпението ми с едни и същи думи: „Трябва да се получи и майчиното благословение!“ И добавяше, че Господ няма да върши нито твърдението и послушание.

то не го разбираха или го предаваха. Но отец Иоан никога не губеше безкрайната си любов дори към онези, които го обиждаха. За мен бяха много важни думите от една негова проповед, произнесена в катедралния храм на Псковска-Печорския манастир през 1985 г.: „От Господ ни е дадена заповест да обичаме хората като нашите близна...“ А дори те ни обичат, нас не ни интентира. Наша задача е да разваляме и катерим това не да ги обичаме...“
Макар че уважаваше и се подчиняваше на църковната иерархия, отец Иоан не проявяваше неразумно почитание. Бил съм свидетел как и ингузмет, и старшичкыят архирей възбуджали багнатошката да благослови тяхното решение, с което не се съгласен...

Отец Иоан напълно сполучливо въздълящ, опити в църковния живот на отец Иоан му даваше възможност да различава духовите и да показва ясно къде могат да введат човека едни или други увлечения, или релността не по разум...
„В кампанията, в която ми предлагате да участвам, аз нямам да се вълоча – пише батюшката на млад и много искрен Йеромонах, който му предлагаше участие в движението „Живот без ИИИ!“
„Духът на подобна дейност, в която няма много светло, шум и надежда не в Бога, а в човека, и шибешо и критикарство към църковното съществуване, ме кара да ви откажа. Аз вече съм виждал дейността и духа на якоганите обновлявци, въстали срещу патриарх Тихон, а действителността срещу Самия Господ и Неговата Църква...“
Свидетел съм на това, как отец Иоан понасяше омарата на главата си – върху него за стоенето на в Христовата правда. Виждал съм неговата болка, но и благодушното му доразпо-

**Архим. ТИХОИ (Шевюков)
Провод. дядо, Емил ПАРЛАНТОВ**

Момент от итронизацията и патриаршеският каторедан храм в Йерусалим

Варненският и Великорежкиският митрополит Кирил поднася поздравление и дароу от църквата на Йерусалим

Облагословеното на Негово Светейштво Българският патриарх Максим и Св. Синод на БПЦ за итронизацията на новият патриарх на Йерусалим и на цяла Палестина Теофил III като представител на цялата Църква бяха изпратени Варненският и Великорежкиският митрополит Кирил, мис емпиреи Доростолският митрополит Иларион и архимандрит Наум, гл. секретар на Св. Синод.

На 20 ноември, през нощта приставиха в Йерусалим.

В тъмната нощ градът бе осветен от златни лампади, свещи светеха над него и се спусна над него и тайнствената тишина ни напомни небесни Йерусалим, описан от тайновидецът св. апостол и свещеник Йоан Богослов в Откровението – Апокалипсиса. Кое привлече тях през цялата година лампади покриваха, както християни така и безразлични към вярата! – Богочестивият наш ба Господ Исус Христос. В тайнствената светлина на нощта през последна ми се очерта Неговият всеобхват дар. Заучава а ушите ми утешителните слова в проповедта Му в блаженствата (Мат. 5:1-12) и екат на песента: „Осанна Сину Давид! Блаженство Иисусче! в името Господне! Осанна вие висшесте!“ (Мат. 21:9-10), които вече 2000 години звучи със същата сила като в началото. Колко

дака на пасха ни казано: „Аз съм светлост, светлост, Бесмертието, разлушил си доволта сила и възкръснал, като си ги увещал, Христос Божие, и си утешил жетите мисловно, като си им казал: „Радавайте се!“ и на Твоите апостоли мир прелда, а на нас, падналият, даувай възкресение!“

Тай възкресението Христосово биде за нас в тоя ден – деня на итронизацията на новия патриарх Теофил III.

Патриаршеският каторедан храм, който се намира на двадесетина крачки западно от Гроба Господня, бе пълен с народ. На нас като на духовни лица ни дадоха път да влезем в св. олтара. На итронизацията си приставиха духовния надзор, като на 200 бележ представители на други поместни православни църкви.

Официални гости бяха кралят на Йордания, президентът на Сирия, председател на Организацията за освобождение на Палестина, председател на православните църкви в Палестина, ръководител на православните делегации, на другите изповедания, а също тъй и на нехристиянски изповедания.

В 12 часа на обед след като се бе поклонил на Гроба Господня, в гуртура архиепископската мантия влезе в храма Негово Блаженство новият патриарх Теофил III, придружен от Патриаршеския ойм. Камбаните тържествено забавля, развика се белияна знамена. Възторжените колеснички загулуваха камбаните. Патриаршеският астер на архиепископския трон. Патриаршеският архиепископ възвеша тържествените възгласи: „Аксос!“ – „Достое!“ Камбаните отново забавля, загулуваха от възторжеността на богословния народ „Аксос!“ Песне духовност, творе, несе и народът, песне целият Йерусалим.

Патриарх Теофил III - Йерусалимският Патриарх Теофил III

† Доростолски митрополит ИЛАРИОН

И когато затова екут от възторжеността „Аксос“, Негово Блаженство произнесе слово, в което благодарил на Всешния Господ Бог за благодарността му за изданието си вярно и не пропусна да благодарил на и избгрателите и да даде обещание, че той е старе да оправдае дадеото му доверие.

Отново храмът остана от възторжено „Аксос“. Светината на пламъците кандила и възле на помпозата радостта на Йерусалим – небето. Съли на радост и умиление лича по лицата на богословния народ.

Камбаните отново забавля. Започна тържественото литийно шествие към Патриаршеската палата, намираща се на 400-500 м от храма. Най-отпред вървяха духовници с кръст, хоругви и рипци. След тях гаваните – гварейци в униформи с червени шапки, след черни пиколо, по средно-висока традиция архиепископско време те гите си – бастиун, който е ска на камбаните, следваха до докамента на настла. Картината беше трогателна, а мисълта за тържествено отпътуване на Патриаршеския митрополит в Йерусалим и духовния вървяна най-отзад.

Икачаме се по бомбардировките стъпала към тържествената зала. В дамето се намираща патриаршеският престол, за случая украсен с цветя. Пламъците ползиха дамаа оубебена тържественост на момент. Патриархът поздравил итронизацията си гостите. Поздравления поднесоа официалните гости – държавници и духовници, представители на Православната църква.

От името на Негово Светейштво Българския патриарх Максим и Св. Синод на БПЦ, Патриаршеският и Великорежкиският митрополит Кирил произнесе пристъеностно слово на тържестве и поздраве дар икона на Св. Богородица, която заприлн при-

ветството си с „Аксос“. Патриарх Теофил награди високоректорския митрополит Кирил със сedefe кръст и паняна.

Смислите отпачи и на мей беха ярочни, лича от патриарх Теофил III. Представен бях като Доростолски български митрополит от обкръжаването го привържатели. И той с пристъената умислка Братски мектегрина с целуване. Ли-

често на патриарха излъчваше духовно благодарност и любов към всички.

Честит да бде новият Патриарх на Йерусалим и на цяла Палестина Негово Блаженство Теофил III. Нека негово богородитно молитвено служение да бде за доброто на цялото Православие, на Египта, свята, сибора и на сполуча Църква за слава на Божия.

На многа лета!

Членове на Българската църковна делегация с председатели на други поместни православни църкви

Церковен календар

25. XII. Рождество Христово

Един от най-свещените християнски празници е Рождество Христово. Затова Православната църква е определена да се чества при нея. На тоя ден се чества събилюето на Боговоплощението. Синът Божий взема плът и се ражда от Девата, за да осмислеше дялото на Спасението.

Календарът се подготвя от стипендиата в Българската федерация на СВ.

ЗАПОЧНА АБИОНИРАНЕТО ЗА 2008 г.

Църковен вестник*	св. „Духова култура“
1 година 21.80 лв.	1 година 18.00 лв.
6 месеца 10.90 лв.	6 месеца 9.00 лв.
3 месеца 5.25 лв.	3 месеца 4.50 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1000

ул. „Оборище“ № 4

тел. 987-56-11

тел./факс 980-30-16

e-mail: svynp@sv.org.bg

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Ръководител: св. протод.

Банковска сметка на Синовиално издателство на БПЦ НУВ БНХом, клон Европа – София, ул. „Албани“ № 58
БНХом, клон Европа, София, ул. „Албани“ № 58
БНХом, клон Европа, София, ул. „Албани“ № 58

Сметки да се притърсят в отделния отдел на Банковния център, в който да се изплати точния адрес и попълвателния код на получателя.

Напомняме, че „Духовен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не е предназначена за продажба на отделни страници.